

Анонимизирана версия

Превод

C-606/20 – 1

Дело C-606/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

17 ноември 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Landgericht Düsseldorf (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

9 ноември 2020 г.

Ищец в първоинстанционното производство и жалбоподател в производството по обжалване:

EZ

Ответник в първоинстанционното производство и в производството по обжалване:

IBERIA Lineas Aereas de Espana, Sociedad Unipersonal

I.

[...]

Landgericht Düsseldorf

Определение

по дело със страни

г-н EZ, [...],

ищец в първоинстанционното производство и жалбоподател в производството по обжалване

[...]

срещу

IBERIA Lineas Aereas de Espana, Sociedad Unipersonal, [...] Мадрид, Испания,
ответник в първоинстанционното производство и в производството по
обжалване

[...]

22-ри граждански състав на Landgericht Düsseldorf (Областен съд
Дюселдорф, Германия)

като взе предвид изложеното в съдебното заседание от 23 октомври 2020 г.

[...]

определи: [ориг. 2]

Спира производството по делото.

На основание член 267, първа алинея, буква б) и трета алинея ДФЕС отправя
до Съда на Европейския съюз следния преюдициален въпрос:

Трябва ли член 20, първо изречение от Конвенцията за уеднаквяване на някои правила за международния въздушен превоз, сключена в Монреал на 28 май 1999 г., подписана от Европейската общност на 9 декември 1999 г. и одобрена от нейно име с Решение 2001/539/ЕО на Съвета от 5 април 2001 г. и влязла в сила на 28 юни 2004 г., да се тълкува в смисъл, че превозвачът е изцяло или частично освободен от отговорност за загуба на багаж по член 17, параграф 2 от Конвенцията от Монреал, когато пътникът, без да уведоми превозвача, превозва нова или малко употребявана електроника като компактна камера, таблет (IPad) и безжични слушалки в регистрирания вместо в ръчния багаж, въпреки че е имал възможност и е било разумно да пренесе тази електроника в ръчния багаж?

Мотиви:

I.

Ищецът [...] EZ предявява срещу авиокомпанията IBERIA Lineas Aeras de Espana, S.A., Operadora, Sociedad Unipersonal иск за обезщетение за вреди съгласно Конвенцията от Монреал (наричана по-нататък „Конвенцията“) поради загуба на багаж.

Ищецът резервира чрез ответника изпълняван от него полет на 29 декември 2018 г. от Дюселдорф до Панама сити през Мадрид [...]. При заминаването

си ищецът декларира на летището в Дюселдорф една пътна чанта. Той не носи ръчен багаж. В регистрирания багаж освен дрехи, наред с останалото, се намират и следните вещи: **[ориг. 3]**

- 1 x Cybershot компактна камера, марка: Sony, модел: DSX-RX 100 II, пазарна стойност: 674,10 EUR, закупена: лятото на 2018 г.
- 1 x таблет, марка: Apple, модел: iPad, Cellular 128 GB капацитет за съхранение, цвят: сив, пазарна стойност: 512,10 EUR, закупен: юни 2018 г.
- 1 x безжични слушалки, марка Beats by Dr. Dre, цвят: черен мат, пазарна стойност: 314,91 EUR, закупени: октомври 2018 г.

Пренасянето на посочените вещи в ръчния багаж е напълно възможно за ищеца. Той обаче не го прави, тъй като досега винаги е превозвал такива вещи в регистрирания багаж и никога не се е губил багаж.

Общата стойност на съдържанието на пътната чанта (дрехи, камера, таблет и слушалки) е 2268,10 EUR. Ищецът иска обезщетение за тази вреда до размера на предвидените в член 22, параграф 2 от Конвенцията от Монреал лимити на отговорност, възлизащи на 1288 специални права на тираж, което съответства на 1383 EUR.

С постановеното на 24 януари 2020 г. решение [...] Amtsgericht (Районен съд) уважава иска за обезщетение за вреди в размер на само 720,47 EUR и го отхвърля в частта относно компактната камера, таблета и безжичните слушалки.

Той се обосновава като посочва, че съгласно член 20, първо изречение от Конвенцията от Монреал ищецът има 100 % участие в причиняването, поради което са изключени искове за обезщетения за вреди поради загуба на багаж. Посочените по-горе вещи (фотокамера, таблет, слушалки), които били почти неупотребявани и чиято стойност била значителна, представлявали „ценности“. В съвременното въздухоплаване пътникът винаги трябвало да очаква загуба на багаж, поради което такива ценности винаги трябвало да се пренасят в ръчния багаж.

Ищецът [...] подава и **[ориг. 4]** [...] [процесуалноправни подробности] обосновава в предвидените форма и срок жалба срещу първоинстанционното решение от 24 януари 2020 г., връчено му на 5 февруари 2020 г.

В производството по обжалване ищецът изтъква, че Amtsgericht тълкува неправилно разпоредбата на член 20, първо изречение от Конвенцията от Монреал. Тя следвало да се тълкува с оглед на целите на Конвенцията от Монреал — защита на интересите на потребителите и постигане на справедливо равновесие на интересите. В днешно време електрониката като

компактни камери, таблетки и слушалки вече не представлявала „ценни вещи“, а обикновени „вещи от ежедневието“, които се ползвали ежедневно и дори нямали изключителна стойност, а освен това често имали кратка до средна продължителност на употреба. Поради това такава електроника трябвало да се третира като дрехи, слънчеви очила или друг подобни, които също биха могли да се пренасят в регистрирания багаж.

Ето защо в производството по обжалване ищецът иска да се измени първоинстанционното решение от 24 януари 2020 г. и да му бъде присъдено останалото обезщетение за вреди за посочените по-горе вещи в размер на 662,53 EUR.

II.

В производството по обжалване ответникът иска жалбата да бъде отхвърлена. Той иска първоинстанционното решение да бъде оставено в сила.

Уважаването на въззивната жалба зависи главно от изясняването на изложения по-горе въпрос.

Конкретно:

1.

Що се отнася до отговорността на въздушните превозвачи при въздушния превоз на пътници и на техния багаж на [ориг. 5] територията на Европейския съюз, Регламент № 2027/97 въвежда съответните разпоредби на Конвенцията от Монреал. От член 3, параграф 1 от този регламент следва, че отговорността на въздушните превозвачи на Съюза по отношение на пътниците и техния багаж се урежда от всички разпоредби на Конвенцията от Монреал, отнасящи се до тази отговорност. На 9 декември 1999 г. Конвенцията от Монреал е подписана от Европейската общност и на 5 април 2001 г. е одобрена от нейно име от Съвета на Европейския съюз. Тя влиза в сила по отношение на Европейския съюз на 28 юни 2004 г. Поради обстоятелството, че, считано от тази дата, Конвенцията от Монреал е неразделна част от правния ред на Съюза, Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнесе по преюдициално запитване относно нейното тълкуване (вж. решение от 19 декември 2019 г., GN, С-532/18, EU:C:2019:1127, т. 29 и сл.).

2.

Безспорно е, че съгласно член 17, параграф 2 от Конвенцията от Монреал ищецът има право на иск за обезщетение за вреди срещу ответника в качеството му на превозвач поради загуба на багаж след регистрирането на багажа на 29 декември 2018 г. на летището в Дюселдорф. Страните спорят единствено дали ищецът участва 100 % в причиняването съгласно член 20,

4

първо изречение от Конвенцията от Монреал, тъй като не превозва намиращите се в изгубения куфар компактна камера, iPad и слушалки в ръчния, а в регистрирания багаж.

Съгласно член 20, първо изречение от Конвенцията от Монреал, ако превозвачът докаже, че вредата е причинена от или че за нея е допринесла небрежност, друго неправилно действие или бездействие на лицето, което иска обезщетение, превозвачът изцяло или частично се освобождава от отговорност за загуба на багаж.

Следователно от решаващо значение в разглеждания случай е да се установи как следва да се разбира предвиденото в Конвенцията от Монреал изискване за освобождаване от отговорност поради съпричиняване от страна на пътника, съгласно което „вредата е причинена от или [...] за нея е допринесла небрежност, друго неправилно действие или бездействие“ на пътника. **[ориг. б]**

Понятията, съдържащи се в Конвенцията от Монреал, трябва да се тълкуват еднакво и самостоятелно, което означава, че при тълкуването на тези понятия трябва да вземат предвид не различните значения, които може да са им дадени във вътрешното право на държавите членки на Съюза, а правилата за тълкуване на общото международно право, които обвързват Съюза. В това отношение член 31 от Виенската конвенция за правото на договорите от 23 май 1969 г., която кодифицира правилата на общото международно право, обвързващо Съюза, уточнява, че съответният договор трябва да се тълкува добросъвестно, в съответствие с обикновеното значение, което следва да се дава на термините в техния контекст, а също така в духа на предмета и целите на договора (вж. решение от 19 декември 2019 г., GN, C-532/18, EU:C:2019:1127, т. 31 и сл.).

Съгласно трета алинея от преамбюла на Конвенцията от Монреал държавите, които са страни по нея, като съзнават „значението на осигуряването на защита на интересите на потребителите при международния въздушен превоз и необходимостта от справедливо обезщетение въз основа на принципа на възстановяване“, решават да предвидят режим на обективна отговорност за въздушните превозвачи. Такъв режим обаче предполага, както впрочем следва от пета алинея от преамбюла на Конвенцията от Монреал, да бъде запазено „справедливо равновесие на интересите“, по-специално що се отнася до интересите на въздушните превозвачи и на пътниците (вж. решение от 19 декември 2019 г., GN, C-532/18, EU:C:2019:1127, т. 36).

За да се запази равновесието на интересите, в Конвенцията от Монреал се предвижда в определени хипотези освобождаване на превозвача от отговорност. Всъщност член 20, първо изречение от посочената конвенция предвижда, че ако превозвачът докаже, че небрежност, друго неправилно действие или бездействие на пътник са причинили или допринесли за

вредата, превозвачът изцяло или частично се освобождава от отговорността си към този пътник. Тези ограничения позволяват пътниците да бъдат лесно и бързо обезщетени, без обаче на въздушните превозвачи да бъде наложено много тежко задължение за поправка, което е трудно установимо и е трудно изчислим размер и би могло да наруши и дори да парализира икономическата им дейност (вж. решение от 19 декември 2019 г., GN, C-532/18, EU:C:2019:1127, т. 39 и сл.). **[ориг. 7]**

Следователно предвиденото в член 20, първо изречение от Конвенцията от Монреал условие за освобождаването от отговорност на превозвача, съгласно което „вредата е причинена от или за нея [...] е допринесла небрежност, друго неправилно действие или бездействие“ на пътника, следва да се тълкува съгласно обичайното значение, структурата на регламента и като се вземат предвид целите на Конвенцията от Монреал, а именно гарантиране на високо равнище на защита на интересите на потребителите и същевременно постигане на „справедливо равновесие на интересите“ между интересите на пътниците и тези на въздушните превозвачи.

Обичайното значение на най-малкото небрежно съпричиняване на вредата при загуба на багаж предполага несъобразяване с обективно дължимата при превода грижа и внимание.

Съгласно германската национална съдебна практика и германската доктрина в съвременното въздухоплаване пътникът винаги трябва да очаква, че е възможна загуба на регистриран багаж, поради което превозването на ценни вещи в [регистрирания] багаж, а не в ръчния багаж по принцип представлява грубо нарушение на дължимата грижа по отношение на собствените въпроси [...] съгласно член 20, първо изречение от Конвенцията от Монреал. В съответствие с това в германската съдебна практика се приема, че е налице например съпричиняване, когато макар да е възможно и разумно да превозва ценни камери [...] в ръчния багаж, пътникът ги превозва в регистрирания багаж и впоследствие регистрираният багаж бива загубен.

Запитващата юрисдикция не би се затруднила, ако пътникът превозва в регистрирания, а не в ръчния багаж класически ценни вещи, като напр. пари в брой, ценни книжа, бижута и др. **[ориг. 8]**. Този случай обикновено би трябвало да се разглежда като съществено съпричиняване от страна на пътника, в резултат от което превозвачът частично или изцяло се освобождава от отговорност [...]. Що се отнася обаче до превода на електроника, както в настоящия случай, въпросът за съпричиняването налага диференциран анализ.

През последните години много електроника като смартфони, таблети, лаптопи и компактни камери и др. се превръщат във „вещи от ежедневието“ за много слоеве на населението и са широко разпространени. Въпреки постоянните подобрения в технологиите, през последните десетилетия

цените на електрониката непрекъснато падат. Много хора използват такава електроника почти ежедневно. Макар, както е видно и в разглеждания случай, цените на подобни уреди, когато са нови, отчасти да достигат до 1 000 EUR, те често имат само ограничена продължителност на употреба и бързо губят стойност на пазара за употребявани стоки. Ето защо сред голяма част от населението такава електроника не се счита за класически ценни вещи. Това би могло да подкрепи идеята, че не е налице съпричиняване в поведението на ищеца (оставяне на камера, таблет и слушалки в регистрирания багаж) и следва да му се присъди обезщетение в пълен размер за тези загубени вещи.

От друга страна, малко употребяваната електроника, както е видно в разглеждания случай, има значителна стойност. Електроника като смартфони, компактни камери, планшети и слушалки често е с малки размери и е практична и обикновено може лесно да се превози от пътника в ръчния багаж. Освен това е вярно, че в съвременното въздухоплаване все по-редовно се губи багаж, поради което пътникът винаги трябва да очаква такава загуба. За да се постигне в разглеждания случай равновесие на интересите между интересите на пътника, който се възползва и от предимствата на масовото въздухоплаване, и интересите на въздушните превозвачи, би могло да се счита за разумно пътникът винаги да превозва такива вещи винаги в ръчния багаж, така че да се възпрепятства възможността [ориг. 9] въздушните превозвачи да бъдат изложени на високи финансови искове за обезщетения в случай на загуба на багаж.

Както е видно, досега Съдът не е изяснил този въпрос и правилното тълкуване също не може да бъде ясно определено, поради което на основание член 267, първа алинея, буква б) и трета алинея ДФЕС този преюдициален въпрос следва да се отправи до Съда на Европейския съюз.

III.

Поради отправеното до Съда на Европейския съюз преюдициално запитване, производството по делото следва да бъде спряно в съответствие с член 148 от ZPO (Граждански процесуален кодекс).

[...]